

I dette Forslag har man ingen Regler at gaa efter. Forslaget af 1920 indeholdt bestemte Regler, men ganske vist saadanne Bestemmelser, at de i Virkeligheden viste Opgavens Umulighed. Hovedbestemmelsen i Forslaget var, at ingen maatte beregne sig en større procentvis Avance end i 1914. Jeg ved ikke, om det er et saadant Princip, man ogsaa mener; at den Kommission, der her foreslaas nedsat, skal gaa efter. Maaske har man ment, at det at anføre Aaret 1914 nu i en Lov vilde være uheldigt, fordi der ikke vilde være Mennesker, der var i Stand til at bygge paa Erfaringer, man havde høstet i et Tidsrum, der ligger 10 Aar tilbage i Tiden. Men dette, at man maaske vil bygge paa disse tidligere Avancer, det vil jo skabe nogle i høj Grad umulige Forhold. Det vil gøre det, at den Købmand, som i et tidligere Tidsrum — her er der altsaa Tale om Tiden før 1914 — havde haft en heldig Periode paa Grund af billige Indkøb og paa Grund af Konjunkturstigningen havde haft gode Indtægter, han maatte i Resten af den Tid, han virkede, have Lov til at have en stor Avance, medens den, der paa dette Tidspunkt havde gjort uheldige Indkøb eller havde haft Konjunkturerne imod sig, i Resten af Tiden han handlede, skulde have for lille Avance eller maaske endogsaa skulde handle med Tab.

Det, at man saaledes vil beregne, hvad der er rimelige og hvad der er urimelige Avancer, er noget, der ogsaa vil gribe ind i mange Forhold, hvor en Virksomhed er nødt til at regne med meget smaa Avancer paa nogle Varer. Der tales her stadig om rimelige og urimelige Avancer; Avancen kan jo være urimelig stor, og det er vel det, man her tænker paa, men den kan ogsaa være urimelig lille; og hvis en Virksomhed sælger nogle Varer med lille Avance, er det nødvendigt, at den maa have større Avance paa andre Varer. Men da Princippet er det, at de Varer, hvorpaa der holdes lille Avance, er de mest nødvendige Varer, vil man let ved en saadan Bestemmelse, hvis man vil søge at bringe Prisen ned paa Varer, som der maaske er større Avance paa, komme til at tvinge Forretningen til at sætte Priserne op til Gengæld paa andre Ting, og det netop de Ting, som det for Forbrugerne er mest nødvendigt at have.

Naar man ser paa dette Forslag vil man spørge: Er det Mening, at Kommissionen og Ministeren skal gaa efter Princippet fastslaaet i Lovforslaget af 1920, eller er det Mening, at Kommissionen

og den højtærede Minister skal kunne handle efter et fuldstændig frit Skøn? Forslaget vil bringe den største Vilkaarlighed. Erhvervsministeren skal efter Forelæggelse for Kommissionen kunne fastsætte en passende Avance. Er det virkelig muligt for den højtærede Minister og Kommissionen at fastsætte, hvad der er en passende Handelsavance? Den højtærede Erhvervsminister bliver jo en Prisdiktator; men vil denne Prisdiktator være i Stand til at løse den Opgave at sætte en passende Avance paa alle mulige forskellige Ting? Vil disse Prisansættelser ikke blive ganske vilkaarlige?

Det tidligere Handelsministerium havde kun et meget begrænset Arbejdsomraade. Den nuværende Erhvervsminister har søgt at udvide dette Omraade, og hvis den nuværende Erhvervsminister venter og ønsker at faa dette Forslag gennemført, vil han sikkert ikke komme til at mangle Arbejdsstof. Den Priskontrollkomité, der har været omtalt flere Gange her i Dag, havde jo ogsaa den Opgave at skulle kontrollere Priserne; men det viste sig, at det kun i ringe Grad var de almindelige Livsfornødenheder, man klagede over Prisansættelserne for, det var i Almindelighed helt andre Ting.

Jeg skal for at illustrere, hvilket Arbejdsomraade den højtærede Erhvervsminister vil faa, nævne de Prisspørgsmaal, som blev behandlet i et ganske enkelt Møde i denne Priskontrollkomité. Der var indkommet Klager — og der vil sikkert ogsaa til den højtærede Erhvervsminister indkomme uhyre mange Klager — over Isenkramprisberegningen, over Boghandlernes, Farvehandlernes, Tandlægernes Prisberegning, over Priserne paa Skotøjsreparationer, over Statsbanernes Takster, Dagbladernes Annoncepriser, Restaurationspriserne, Priserne paa Træskobunde, Apotekerpriserne, Guldmedepriserne, Brødpriserne. Der var en Mand, som klagede over, at han havde givet for meget for et Hvidkaalshoved, der indkom Klager over Priserne paa Skraatobak, en Forbruger sendte et Par Støvler til Eftersyn — der blev ikke klaget over Prisen, men over Kvaliteten, Støvlerne var gaaet i Stykker kort Tid efter, at de var købt —, der blev klaget over Priserne paa Teaterprogrammer og Teaterbilletter og over Størrelsen af Teatergarderobeafgiften.

Man vil forstaa, at den højtærede Erhvervsminister vil faa meget at bestille, der vil ikke blive Tid til at beskæftige sig med mange andre Ting, naar alle disse Forhold skal kunne undersøges til Bunds, saaledes at der virkelig kan afsiges Dom om, hvad der er passende Avance.